

C. Verkeerde reactie op onrecht: afreageren in de richting van een mens

Matteüs 6:15. *15* Maar als je anderen niet vergeeft, zal jullie Vader jullie je misstappen evenmin vergeven.

Hebreeën 12:14-15. *14* Streef ernaar in vrede te leven met allen en leid een heilig leven; wie dat niet doet zal de Heer niet zien.

D. Goede reactie op onrecht: reageren in de richting van God

Psalm 38:1-23. *1* Een psalm van David, een dringend gebed.

2 Wees niet vertoornd, HEER, straf mij niet, bedwing uw woede, sla mij niet.

3 Diep zijn uw pijlen in mij gedrongen, zwaar is uw hand op mij neergedaald.

4 Door uw toorn is niets aan mijn lichaam nog gaaf, door mijn zonden is niets van mijn gebeente nog heel. *5* Mijn schuld steekt hoog boven mij uit, als een zware last, te zwaar om te dragen. *6* Mijn wonden zweren en stinken vanwege mijn lichtzinnig leven. *7* Ik loop gebogen, diep gebukt, ik ga in het zwart gehuld, dag in dag uit. *8* In mijn lendenen woedt de koorts, niets aan mijn lichaam is nog gaaf, *9* ik ben uitgeput, gebroken, met bonzend hart schreeuw ik het uit.

10 Heer, al mijn verlangens zijn u bekend, mijn zuchten is u niet verborgen, *11* mijn hart gaat tekeer, mijn kracht ebt weg, mijn ogen verliezen hun glans. *12* Mijn liefste vrienden ontlopen mijn leed, wie mij na staan,

houden zich ver van mij. *13* Mijn belagers lokken mij in de val, wie mijn ongeluk willen, spreken dreigende taal, dag in dag uit verspreiden ze leugens. *14* Maar ik houd mij doof en wil niet horen, ik doe als een stomme mijn mond niet open, *15* ik ben als iemand die niet kan horen, geen verweer komt uit mijn mond.

16 Want op u, HEER, hoop ik, van u komt antwoord, mijn Heer en mijn God.

17 Ik denk: Laten ze niet om mij lachen, niet triomferen nu mijn voet wankelt.

18 Want ik ben de ondergang nabij en altijd vergezelt mij de pijn.

19 Ik wil u mijn schuld belijden, door mijn zonden word ik gekweld.

20 Maar mijn vijanden leven, zij zijn sterk, zij zijn met velen en blind is hun haat.

21 Ze vergelden goed met kwaad en vallen mij aan, al zoek ik het goede.

22 Verlaat mij niet, HEER, mijn God, blijf niet ver van mij.

23 Haast u mij te helpen, Heer, u bent mijn redding.

E. Een voorbeeld uit het leven van Jozef

Genesis 37:1-36. *zie dag 4*

Genesis 39:1-23. *zie dag 5*

Genesis 40:1-23. *zie dag 6*

Genesis 37:2. *2* Dit is de geschiedenis van Jakob en zijn nakomelingen.

Jozef, die inmiddels zeventien jaar was, weidde gewoonlijk samen met zijn broers de schapen en geiten; hij hielp de zonen van zijn vaders vrouwen Bilha en Zilpa, en alle praatjes die over zijn broers de ronde deden vertelde hij aan hun vader door.

Genesis 41:25-57. *zie dag 7*

Genesis 42:1-3,8. *1* Toen Jakob hoorde dat er in Egypte graan was, zei hij tegen zijn zonen: 'Waarom ondernemen jullie niets? *2* Ik heb gehoord dat er in Egypte graan te krijgen is. Ga ernaartoe en koop daar graan voor ons, zodat we niet van de honger omkomen.'

3 Hierop gingen tien van Jozefs broers op reis om bij de Egyptenaren graan te kopen.

8 Jozef herkende zijn broers wel, maar zij herkenden hem niet.

15 Zorg ervoor dat niemand zich de genade van God laat ontgaan, dat er geen giftige kiem opschiet die onrust veroorzaakt en met zijn bitterheid velen besmet,

Psalm 62:9. *9* Vertrouw op hem, mijn volk, te allen tijde, open voor hem uw hart, God is onze schuilplaats.

Matteüs 18:21-35. *21* Daarop kwam Petrus bij hem staan en vroeg: 'Heer, als mijn broeder of zuster tegen mij zondigt, hoe vaak moet ik dan vergeving schenken? Tot zevenmaal toe?' *22* Jezus antwoordde: 'Niet tot zevenmaal toe, zeg ik je, maar tot zeventig maal zeven.'

23 Daarom is het met het koninkrijk van de hemel als met een koning die rekenschap wilde vragen van zijn dienaren. *24* Toen hij daarmee begonnen was, bracht men iemand bij hem die hem tienduizend talent schuldig was. *25* Omdat hij niets kon terugbetalen, gaf zijn heer bevel dat de man samen met zijn vrouw en kinderen en alles wat hij bezat verkocht moest worden, zodat de schuld kon worden ingelost. *26* Toen wierp de dienaar zich aan de voeten van zijn heer en smeekte hem: 'Heb geduld met mij, ik zal u alles terugbetalen.' *27* Zijn heer kreeg medelijden, hij liet hem vrij en schold hem de geleende som kwijt. *28* Toen deze dienaar naar buiten ging, trof hij daar een van de andere dienaren, die hem honderd denarie schuldig was. Hij nam hem in een wurggreep en beet hem toe: 'Betaal me alles wat je me schuldig bent!' *29* Toen wierp deze zich voor hem neer en smeekte hem: 'Heb geduld met mij, ik zal je betalen.' *30* Maar hij wilde daar niet van weten, integendeel, hij liet hem gevangenzetten tot hij de hele schuld zou hebben afbetaald. *31* Toen de andere dienaren begrepen wat er gebeurd was, waren ze zeer ontdaan, en gingen ze naar hun heer om hem alles te vertellen. *32* Daarop liet zijn heer hem bij zich roepen en hij zei tegen hem: 'Je bent een slechte dienaar. Heel die schuld heb ik je kwijtgescholden, omdat je me erom smeekte. *33* Dan had jij toch zeker ook medelijden moeten hebben met die andere dienaar, zoals ik medelijden heb gehad met jou?' *34* En zijn heer was zo kwaad dat hij hem in handen van de gerechtsbeulen gaf tot hij de hele schuld zou hebben terugbetaald. *35* Zo zal mijn hemelse Vader ook ieder van jullie behandelen die zijn broeder of zuster niet van harte vergeeft.'

Genesis 45:1-11. *1* Toen kon Jozef zich niet langer goed houden tegenover allen die daar bij hem waren. 'Laat iedereen weggaan!' riep hij. Zo was er niemand bij toen Jozef zijn broers vertelde wie hij was. *2* Hij barstte in tranen uit en huilde zo luid dat de Egyptenaren het hoorden en dat het ook in het paleis van de farao te horen was. *3* Hij zei tegen zijn broers: 'Ik ben het, Jozef! Leeft mijn vader nog?' Zijn broers waren niet in staat antwoord te geven, ze waren verlamd van schrik. *4* 'Kom toch dichterbij,' zei Jozef tegen hen, en daarop gingen ze dichterbij naar hem toe. 'Ik ben Jozef,' zei hij, 'jullie broer, die jullie verkocht hebben en die naar Egypte is meegevoerd. *5* Maar wees niet bang en maak jezelf geen verwijten dat jullie mij verkocht hebben en dat ik hier ben terechtgekomen, want God heeft mij voor jullie uit gestuurd om jullie leven te redden. *6* De hongersnood teistert het land nu al twee jaar, en ook de komende vijf jaar zal er niet geploegd of geoogst worden. *7* God heeft mij voor jullie uit gestuurd om jullie voortbestaan op aarde veilig te stellen; zo wilde hij veel levens redden. *8* Niet jullie hebben mij dus hierheen gestuurd maar God; door hem ben ik de belangrijkste raadsman van de farao geworden,

de bestuurder van zijn hele hof en heerser over heel Egypte. **9** Ga onmiddellijk terug naar mijn vader en zeg tegen hem dat zijn zoon Jozef hem het volgende laat weten: “God heeft mij heer over heel Egypte gemaakt. Kom zo snel mogelijk naar mij toe. **10** U kunt in Gosen wonen, dicht bij mij, met uw kinderen, uw kleinkinderen, uw schapen en geiten en runderen en wat u verder maar bezit. **11** Ik zal u daar onderhouden, want de hongersnood zal nog vijf jaar duren. Dan hoeft u geen gebrek te lijden, u niet en ook uw familieleden en uw dieren niet.”

Genesis 45:13-15,21-24. **13** Vertellen jullie mijn vader dus hoeveel aanzien ik in Egypte geniet, en alles wat jullie gezien hebben, en laat hem dan zo gauw mogelijk hierheen komen.’ **14** Daarop viel hij zijn broer Benjamin om de hals; beiden huilden. **15** Jozef kuste al zijn broers, terwijl hij zijn tranen de vrije loop liet. Pas toen waren zijn broers in staat iets tegen hem te zeggen.

21 Israëls zonen deden wat hun gezegd werd. Jozef gaf hun in opdracht van de farao wagens, en ook proviand voor onderweg. **22** Bovendien gaf hij ieder van hen nieuwe kleren; aan Benjamin gaf hij zelfs vijf stel nieuwe kleren en ook nog driehonderd sjekel zilver. **23** Ook voor zijn vader gaf hij iets mee: tien ezels beladen met de fijnste Egyptische producten, tien ezellenen bepakt met graan en

F. Wat zegt de Bijbel over beproevingen?

Romeinen 8:28. **28** En wij weten dat voor wie God liefhebben, voor wie volgens zijn voornemen geroepen zijn, alles bijdraagt aan het goede.

Filippenzen 1:12-14. **12** U moet weten, broeders en zusters, dat wat mij is overkomen er juist toe bijdraagt dat het evangelie wordt verspreid. **13** Het is iedereen in het Romeinse hoofdkwartier en alle anderen duidelijk geworden dat ik gevangenzit omwille van Christus. **14** Bovendien durven de meeste broeders en zusters, omdat ze door mijn gevangenschap vertrouwen in de Heer hebben gekregen, de boodschap nu nog onbevreesder te verkondigen.

Efeziërs 4:26-27,29,31-32. **26** Als u boos wordt, zondig dan niet: laat de zon niet ondergaan over uw boosheid, **27** geef de duivel geen kans.

29 Laat geen vuile taal over uw lippen komen, maar alleen goede en waar nodig opbouwende woorden, die goeddoen aan wie ze hoort.

31 Laat alle wrok en drift en boosheid varen, alle geschreeuw en gevloek, en alle kwaadaardigheid. **32** Wees goed voor elkaar en vol medeleven; vergeef elkaar zoals God u in Christus vergeven heeft.

Matteüs 18:15-17. **15** Als een van je broeders of zusters tegen je zondigt, moet je die daarover onder vier ogen aanspreken. Als ze luisteren, dan heb je ze voor de gemeente behouden. **16** Luisteren ze niet, neem dan een of twee anderen mee, zodat de zaak zijn beslag krijgt dankzij de verklaring van ten minste twee getuigen. **17** Als ze naar hen niet luisteren, leg het dan voor aan de gemeente. Weigeren ze ook naar de gemeente te luisteren, behandel hen dan zoals je een heiden of een tollenaar behandelt.

Lucas 17:3-4. **3** Let dus goed op jezelf!

Indien een van je broeders of zusters zondigt, spreek die dan ernstig toe; en als ze berouw hebben, vergeef hun. **4** En als ze zevenmaal op een dag tegen je zondigen en zevenmaal naar je terugkeren en zeggen: “Ik heb berouw,” dan moet je hun vergeven.’

Matteüs 5:38-42. **38** Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Een oog voor een oog en een tand voor een tand.” **39** En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren. **40** Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af. **41** En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op. **42** Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.

brood, en voedsel voor onderweg. **24** Toen zijn broers vertrokken en hij hun uitgeleide deed, verzekerde hij hun dat ze onderweg nergens bang voor hoefden te zijn.

Genesis 50:15-21. **15** Nu hun vader er niet meer was, zeiden Jozefs broers tegen elkaar: ‘Als Jozef zich nu maar niet tegen ons keert en zich wreekt voor alle ellende die wij hem hebben aangedaan.’

16 Daarom lieten ze hem de volgende boodschap brengen: ‘Voordat hij stierf heeft je vader ons opgedragen **17** je dit verzoek over te brengen: “Vergeef je broers hun schandelijke misdaad, Jozef. Ze hebben je in de ellende gestort, maar wees nu zo goed om de dienaren van de God van je vader die misdaad te vergeven.”’ Bij het horen van die woorden kon Jozef zijn tranen niet bedwingen. **18** Daarna gingen zijn broers zelf naar hem toe. Ze vielen voor hem op hun knieën en zeiden: ‘We zijn bereid je slaaf te worden.’ **19** Maar Jozef zei: ‘Wees maar niet bang. Ik kan toch Gods plaats niet innemen?’ **20** Jullie hadden kwaad tegen mij in de zin, maar God heeft dat ten goede gekeerd, om te bewerken wat er nu gebeurt: dat een groot volk in leven blijft. **21** Wees dus niet bang. Ik zal zelf voor jullie en jullie kinderen zorgen.’ Zo troostte hij hen en stelde hij hen gerust.

1 Korintiërs 13: 5. **5** Ze is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan,

Lucas 6:27-28. **27** Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, **28** zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

Romeinen 12:17-21. **17** Vergeld geen kwaad met kwaad, maar probeer voor alle mensen het goede te doen. **18** Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven. **19** Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven dat de Heer zegt: ‘Het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.’ **20** Maar ‘als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd’. **21** Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

1 Petrus 2:21-23. **21** Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem **22** die geen enkele zonde beging en over wiens lippen geen leugen kwam. **23** Hij werd gehoond en hoonde zelf niet, hij leed en dreigde niet, hij liet het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt.

Exodus 21:23-25. **23** Heeft ze wel ander letsel opgelopen, dan geldt: een leven voor een leven, **24** een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand, een voet voor een voet, **25** een brandwond voor een brandwond, een kneuzing voor een kneuzing, een striem voor een striem.

Leviticus 24:19-22. **19-20** Wanneer iemand letsel toebrengt aan een ander, moet hem hetzelfde letsel worden toegebracht: een breuk voor een breuk, een oog voor een oog, een tand voor een tand. Wat hij de ander heeft aangedaan zal ook hem aangedaan worden. **20 21** Dus wie een stuk vee doodt moet het vergoeden en wie een mens doodt moet ter dood gebracht worden. **22** Vreemdelingen en geboren Israëlieten moeten volgens dezelfde norm worden berecht. Ik ben de HEER, jullie God.”

Deuteronomium 19:18-21. **18** De rechters moeten de zaak zorgvuldig onderzoeken. Als blijkt dat de getuige heeft gelogen en een vals getuigenis heeft afgelegd, **19** dan moet u hem de straf opleggen die hij de ander had toebedacht. Zo moet u het kwaad dat zich bij u aandient in de kiem smoren. **20** De anderen moeten daardoor worden afgeschrikt, zodat dergelijke wandaden zich niet herhalen.

21 Heb geen medelijden en eis een leven voor een leven, een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand, een voet voor een voet.

Exodus 21:12-36. zie *Bijbel*

Leviticus 24:10-23. 10 Met de Israëlieten was een man meegekomen die geboren was uit een Israëlitische vrouw en een Egyptische man. Toen deze man op zekere dag slaags raakte met een Israëliet 11 en een vloek uitsprak waarin hij Gods naam lasterde, werd hij aan Mozes voorgeleid. Zijn moeder heette Selomit; ze was een dochter van Dibri en behoorde tot de stam Dan. 12 De man werd in voorlopige hechtenis genomen tot een uitspraak van de HEER uitsluitend zou geven over wat er moest gebeuren. 13 En de HEER zei tegen Mozes: 14 'Breng degene die gevloekt heeft buiten het kamp. Allen die het gehoord hebben, moeten hun hand op zijn hoofd leggen en hij moet door de voltallige gemeenschap gestenigd worden. 15 En tegen de Israëlieten moet je zeggen: "Wie zijn God vervloekt, zal de gevolgen van zijn zonde dragen. 16 Wie de naam van de HEER lastert moet ter dood gebracht worden, die moet door de voltallige gemeenschap worden gestenigd. Of het nu een vreemdeling is of een geboren Israëliet, wie mijn naam lastert moet ter dood gebracht worden. 17 Ook wie een mens doodt moet ter dood gebracht worden, 18 en wie een dier uit andermans veestapel doodt, moet het vergoeden: een leven voor een leven.

23 Nadat Mozes dit tegen de Israëlieten had gezegd, werd de godslasteraar buiten het kamp gebracht en gestenigd. Zo voerden de Israëlieten uit wat de HEER Mozes had opgedragen.

Deuteronomium 19:14-21. 14 U mag in het gebied dat de HEER, uw God, u toewijst in het land dat hij u in bezit geeft, de stenen die al generaties lang andermans grond begrenzen niet verplaatsen.

15 Eén enkel getuigenis dat iemand een overtreding heeft begaan of een misdrijf of wat dan ook, is niet geldig. Een aanklacht krijgt pas rechtsgeldigheid op grond van de verklaring van ten minste twee getuigen. 16 Als een getuige tracht een ander ten val te brengen door een leugenachtige verklaring over hem af te leggen, 17 dan moeten de twee partijen in het geding samen voor de HEER verschijnen, voor de priesters en de rechters die op dat moment in functie zijn.

Romeinen 13:1-7. 1 Iedereen moet het gezag van de overheid erkennen, want er is geen gezag dat niet van God komt; ook het huidige gezag is door God ingesteld. 2 Wie zich tegen dit gezag verzet, verzet zich dus tegen een instelling van God, en wie dat doet roept over zichzelf zijn veroordeling af. 3 Wie doet wat goed is heeft van de gezagsdragers niets te vrezen, alleen wie doet wat slecht is. U wilt niets van de overheid te vrezen hebben? Doe dan wat goed is en ze zal u prijzen, 4 want ze staat in dienst van God en is er voor uw welzijn. Maar wanneer u doet wat slecht is, kunt u haar beter vrezen: ze voert het zwaard niet voor niets, want ze staat in dienst van God, en door hem die het slechte doet zijn verdiende straf te geven, toont ze Gods toorn. 5 U moet haar gezag dus erkennen, en niet alleen uit angst voor Gods toorn, maar ook omwille van uw geweten.

6 Daarom betaalt u ook belasting en staat wie belasting int in dienst van God. 7 Geef iedereen wat hem toekomt: belasting aan wie u belasting verschuldigd bent, accijns aan wie u accijns verschuldigd bent, ontzag aan wie ontzag toekomt, eerbied aan wie eerbied toekomt.

Matteüs 5:17. 17 Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.

1 Petrus 2:21-23. 21 Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem 22 die geen enkele zonde beging en over wiens lippen geen leugen kwam. 23 Hij werd gehoond en hoorde zelf niet, hij leed en dreigde niet, hij liet het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt.

Matteüs 5:39

Lucas 6:27-28. 27 Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, 28 zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

1 Petrus 2:19. 19 Het is een blijk van genade als iemand, doordat zijn aandacht op God gericht is, in staat is onverdiend leed te verdragen.

Romeinen 12:21. 21 Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

Romeinen 12:18. 18 Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven.

Psalm 38:1-23. zie *onder D*

Psalm 62:9. 9 Vertrouw op hem, mijn volk, te allen tijde, open voor hem uw hart, God is onze schuilplaats.

Jakobus 5:16. 16 Beken elkaar uw zonden en bid voor elkaar, dan zult u genezen. Want het gebed van een rechtvaardige is krachtig en mist zijn uitwerking niet.

Romeinen 5:3-5 HSV. 3 En *dat* niet alleen, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, omdat wij weten dat de verdrukking volharding teweegbrengt, 4 en de volharding ondervinding en de ondervinding hoop.

5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons gegeven is.

Hebreeën 12:10-11. 10 Onze aardse vaders berispten ons maar voor korte tijd en naar eigen goeddunken, maar hij berispt ons voor onze eigen bestwil, om ons te laten delen in zijn heiligheid. 11 Een vermaning lijkt op het moment zelf geen vreugde te brengen, slechts verdriet, maar op den duur plukt wie erdoor gevormd is er de vruchten van: een leven in vrede en gerechtigheid.

Jakobus 1:2-4. 2 Het moet u tot grote blijdschap stemmen, broeders en zusters, als u allerlei beproevingen ondergaat. 3 Want u weet: wanneer uw geloof op de proef wordt gesteld, leidt dat tot standvastigheid. 4 Als die standvastigheid ook daadwerkelijk blijkt, zult u volmaakt en volkomen zijn, zonder enige tekortkoming.